

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a dr. Varga Eszter ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Zsiga Zsolt ügyvéd által képviselt **alperes** ellen 7.500.000,- forint kölcsöntartozás és járulékainak megfizetése iránt a Zala Megyei Bíróság előtt folyamatba tett perében Zalaegerszegen, 2009. május 27. napján 6.P.20.165/2009/6.számú ítélet ellen az alperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét a megfellebbezett részében részben megváltoztatja, és az alperes által a felperes részére 15 napon belül fizetendő marasztalás összegét 3.455.900 (hárommillió-négyszázötvenötezer-kilencszáz) forintra és ezen összeg után az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamataira leszállítja.

A felperes által az állam részére külön felhívásra fizetendő feljegyzett kereseti illeték összegét 242.650 (kettőszáznegyvenkettőezer-hatszázötven) forintra felemeli, az alperes által az állam részére ugyanilyen módon fizetendő feljegyzett kereseti illeték összegét 207.400 (kettőszázhétezer-négyszáz) forintra leszállítja.

Az ítéltábla ezt meghaladóan a megyei bíróság ítéletét a megfellebbezett részében helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperes részére 160.000 (egyszázhatvanezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes megfizetni az állam részére az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 75.800 (hetvenötezer-nyolcszáz) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket, továbbá köteles az alperes az állam részére ugyanilyen módon megfizetni 26.500 forintot.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A megyei bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 4.719.139,- forint tőkét és ezen összegnek 2007. október 1. napjától a kifizetés napjáig járó évi 18 %-os mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Egyben kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000,- forint perköltséget. Kötelezte a felperest, hogy a adóhatósági felhívásra fizessen meg az államnak 166.500,- forint, míg az alperest 283.500,- forint feljegyzett kereseti illeték megfizetésére. Egyben megállapította, hogy a felperes javára a

per főtárgya tekintetében marasztaló rendelkezés 3.420.125,- forint erejéig előzetesen végrehajtható.

Ítéletének jogi indokolása szerint a felperes 1999. március 29. és 2005. október 12. napja között 12 alkalommal adott kölcsönt az alperesnek, aki a kölcsönösszegek átvételét írásban, nyugta illetve átvételi elismervény megnevezésű irat aláírásával elismerte. A felperes havi 2 %-os kamat ellenében folyósította ezen kölcsönöket, és a kamatok egy részét megfizette. 2005. május 13. napján az alperes egy 1997. május 5. napján havi 2,5 % kamat ellenében felvett 360.000,- forint kölcsön és az ezután járó kamattartozás megfizetésére 1.000.000,- forintot adott át a felperesnek. A felperes ezt akként számolta el, hogy a tőketartozásnak az időközben esedékessé vált kamatokkal növelt összege ekkor 1.682.851,- forintot tett ki, így a fennmaradó tartozás 682.950,- forint volt. Ezen kölcsönösszeg után a havi kamat mértéke 1,5 % volt.

A megyei bíróság a felperesnek a 7.500.000,- forint és annak 2007. október 1. napjától a kifizetés napjáig járó évi 18 %-os mértékű kamatainak megfizetésére vonatkozó keresetét részben találta megalapozottnak. Elsődlegesen az időelőttiséget vizsgálta, mivel az alperes alaki védekezésében a per megszüntetését kérte időelőttiségre hivatkozással.

Az alperesnek e körben azon tényállítását kellett volna bizonyítania, hogy szóban úgy állapodott meg a felperessel, hogy a felperesi kölcsönkövetelése akkor válik esedékessé, ha az alperes az általa felépített lakóingatlant értékesíti. Ez azonban a felek közötti kölcsönszerződésnek a teljesítési határidő meghosszabbításával történt módosításának illetve fizetési halasztásnak nem tekinthető, ugyanakkor a felperes utóbb a fizetési felszólításaival - a Ptk.298.§. b./ pontja szerint - az alperest azon kölcsöntartozások tekintetében is késedelembe ejtette, melyeknél a kölcsönösszegek átvételét igazoló okiraton a lejárat időpontját nem határozták meg.

Ezért a keresetet érdemben bírálta el. A felperes a kölcsönadások tényét okiratokkal és nyugtával valamint elismervénnyel igazolta, emellett a kölcsönösszegek átvételét az alperes elismerte. Ugyanakkor az alperes nem tudta bizonyítani azon tényállítását sem, hogy 2005. májusában szóban úgy állapodtak meg, hogy nyugtakon illetve átvételi elismervényen kikötött ügyleti kamat mértékét módosítják és az alperesnek az irányadó banki és betéti kamatokhoz igazodó kamatot kell a felperes felé megfizetnie.

A megyei bíróság álláspontja szerint az alperes alappal vitatta a kereseti követelés összegének meghatározásakor végzett felperesi számítás helyességét. A felperes az átvételi elismervények illetve nyugtak alapján a tőkekövetelés mértékét akként számította ki, hogy a lejáratok, azok meghatározása hiányában pedig a kölcsönadások időpontjához képest évente tőkésítette az ügyleti kamatot figyelembe véve azt, hogy négy kölcsönösszeg tekintetében az alperes a kamatot már kisebb részben megfizette. A felperes a kikötött ügyleti kamatot nem a lejáratok szerint, azok időpontjában, hanem - a felek erre irányuló megállapodásának hiánya ellenére - évente tőkésítette. Az okiratok a lejárat időpontját 4 kölcsönösszeg esetében tartalmzták, itt a kamatfizetési kötelezettségnek a kereseti kérelemben megjelölt kezdő időpontjáig 2007. október 1. napjáig ún. vegyes kamat, vagyis a szerződésben kikötött ügyleti kamat, másrészt a törvényben meghatározott kamat-együttes összege volt felszámítható. A többi kölcsönösszegnél a szerződés szerinti ügyleti kamatot kellett ezen időpontig tőkésíteni.

Így az alperes a felperes részére az ítéletben részletesen levezetett elszámolás szerint 2007. október 1. napján 4.719.139,- forint tőkével illetve vegyes kamattal tartozik és ezen összeg után 2007. október 1. napjától köteles a 18 %-os mértékű kamatokat a felperes részére a Ptk.523.§.(1) bekezdése alapján megfizetni.

Az alperes a kereseti követelést 3.420.125,- forint erejéig elismerte, ezért a megyei bíróság a Pp.231.§. d./ pontja alapján az ítéletet e részben előzetesen végrehajthatónak nyilvánította.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezést nyújtott be, melyben elsődlegesen kérte az ítélet hatályon kívül helyezését, míg másodlagosan a megyei bíróság ítéletének megváltoztatását és a marasztalás összegének 3.014.881,- forintra történő leszállítását.

Egyben kérte, hogy az előzetes végrehajthatóságot az ítélet tábla a fenti elismert összegben határozza meg.

Fellebbezésének indokolása szerint az általa tételeken levezetett elszámolás értelmében 2009. május 27. napjáig az alperesnek a felperes felé a kamatokat is figyelembe véve mindösszesen 3.014.881,- forint tartozása volt. Hangsúlyozta, hogy a 2005. május 13. napján kelt „nyugta” elnevezésű iratban a felperestől nem újabb kölcsönt kapott, hanem elszámolt a felperessel és megállapodtak, hogy a fennmaradó összeg után az alperes havi 1,5 % kamatot fizet.

A peres felek között kialakult gyakorlat szerint alperes által teljesített törlesztő részleteket felperes a kölcsönökre vonatkozó nyugtakon tüntette fel, és ezt szignálták. A befizetésekről az alperes másolati példánnyal nem rendelkezett, ezért a tartozás mértékéről éveken keresztül pontos ismeretei nem voltak. Később észlelte, hogy a felperes 1997-től kezdődően teljes időszakra kamatos kamattal számolt, holott ezt az alperessel kötött megállapodás nem tartalmazza, illetve az alperesnek nem is állt szándékában ilyen kamatot fizetni.

Hangsúlyozta, hogy a felperes által csatolt nyugták és elszámolások követhetetlenek és egymással ellentmondó adatokat tartalmaznak.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében a megyei bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes perköltségben való marasztalását kérte.

Fellebbezésének indokolása szerint a megyei bíróság teljes mértékben feltárta az ügy eldöntéséhez szükséges tényeket, a beszerzett bizonyítékokat helyesen értékelte és ez alapján megalapozott határozatot hozott.

Vitatta az alperes azon előadását, hogy neki nem volt pontos tudomása a tartozása mértékéről. A felperes 1992-től több ízben adott kölcsönt az alperesnek, aki 1997. nyaráig az esedékessé vált kamatokat rendszeresen megfizette. Ezt követően az alperes a kamatfizetést abbahagyta.

Hangsúlyozta, hogy az alperesnek a kamat mértékéről mindvégig tudomása volt, hiszen a felek között az alperes aláírásával magára nézve kötelezőnek ismerte el az iratokon szereplő kamatokat. Nem felel meg a valóságnak az alperes azon előadása, hogy a kamat mértékét a felperes önkényesen megváltoztatta.

A felperes soha nem vitatta az alperes által kifizetett törlesztéseket, éveken keresztül bizalommal volt felé. A felperes jóhiszeműségét bizonyítja, hogy belement egy számára rendkívül kedvezőtlen és kiszámíthatatlan lejáratú kölcsönbe.

Kölcsönszerződés esetén a szerződésben kikötött ügyleti kamat is tőkésedik, ha azt az esedékességkor nem fizetik ki. Az okiratok négy esetben tartalmazzák a lejárat időpontját. Felperes kereseti kérelmében megjelölt kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontja 2007. október 1. napjáig ún. vegyes kamat (ügyleti kamat és a törvényben meghatározott kamat) volt felszámítható. A felperes a megyei bíróság ítéletében szereplő elszámolási módot elfogadta, míg a fellebbezésben foglaltakat vitatta.

Az ítélet tábla az alperes fellebbezésében felhozott érveire figyelemmel elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a megalapozott döntéshez szükséges adatok rendelkezésre állnak-e. Úgy ítélte meg, hogy a kölcsönösszegezés körében a megalapozott döntéshez szükséges eljárási adatok hiányosak, ezért a Pp.3.§.(3) bekezdése alapján tájékoztatta az alperest, annak bizonyítása, hogy a felperes felé fennálló tartozás tőkeösszege 3.014.881,- forint, illetve hogy ezen összegben belül 2005. május 13-án fennálló tartozása milyen összeget képvisel, könyvszakértői bizonyítást igényel.

A felperes a Pf.4.sorszámú iratában igazságügyi könyvszakértő kirendelését kérte és a költségeket előlegezte, ezért az ítélet tábla a Pp.249.§.(2) bekezdése alapján részbizonyítási eljárás keretében igazságügyi könyvszakértői szakvéleményt szerzett be.

Az igazságügyi könyvszakértő a Pf.8. sorszám alatt benyújtott szakvéleményében úgy nyilatkozott, hogy 2005. május 13-án az alperesnek a felperes felé 1.785.556,- forint tőke, 1.297.526,- forint ügyleti kamat, 312.295,- forint vegyes kamat, mindösszesen 3.395.377,- forint tartozása állt fenn.

2007. október 1. napján alperesnek a felperes felé mindösszesen 3.455.925,- forint tartozása állt fenn, amelyből 1.590.000,- forint tőke és 1.865.925,- forint a kamattartozás.

A felperes jogi képviselőjének nyilatkozatára figyelemmel az igazságügyi könyvszakértő a Pf.11.sorszámú nyilatkozatában fenntartotta az alapszakvélemény 6. oldalán bemutatott táblázatban szereplő törlesztések elszámolását. Álláspontja szerint helyesen vette figyelembe az 1997. május 5. napján nyújtott 360.000,- forint és az 1999. március 29-én nyújtott 90.000,- forintos kölcsönre vonatkozó befizetést is.

Hangsúlyozta, hogy a kamatszámítás során a jogszabályi hivatkozásnak és a per adatai alapján megismert kölcsönfeltételeknek megfelelően járt el, véleményét változatlanul fenntartja.

Ezen eljárási adatokkal az ítélet tábla a megyei bíróság ítéletének tényállását egyben kiegészítette.

Az ítélet tábla a részbizonyítási eljárás keretében beszerzett igazságügyi könyvszakértői szakvéleményt ítélezése alapján teljes egészében elfogadta, mivel a szakértő szakvéleményét megfelelően megindokolta és az általa alkalmazott elszámolást részletesen levezette. Megfelelő indokát adta a felperes azon észrevételének, hogy az 1999. március 29. napján felvett 90.000,- forintos kölcsönhöz kapcsolódó nyugta milyen összegű kamatelszámolást tartalmaz. Így helyesen állapította meg a szakértő, hogy az

alperes ezen a nyugtán szereplő befizetései egyértelműen a 90.000,- forintos kölcsön összegét csökkentette, míg a kamatszámítás első napja egyértelműen 1999. március 29. A 360.000,- forintos kölcsönrel kapcsolatos számításai során alkalmazott munkamódszert a szakvélemény részletesen tartalmazza. A kamatszámítás megfelelt az általánosan elfogadott gyakorlatnak, illetve a megyei bíróság ítéletében foglalt kamatszámítással kapcsolatos jogszabályi hivatkozásoknak és a kirendelő végzés tartalmának. Ezért a beszerzett igazságügyi könyvszakértői szakvélemény megalapozott és ellentmondásoktól mentes. Ezen szakvélemény alapján az ítélőtábla bizonyítottan találta, hogy az alperes tartozása a felperes felé 2007. október hó 1. napján mindösszesen 3.455.925,- forint, amelyből a tőke 1.590.000,- forint, míg a kamat 1.865.925,- forint.

Az ítélőtábla osztotta a megyei bíróságnak az ítélet indokolásában kifejtett azon jogi álláspontját, hogy az alperes 2007. október 1. napjáig ún. „vegyes kamat”-ot volt köteles a felperes részére fizetni. Alperes a kölcsönszerződés esetében a kölcsöntartozás esedékességének időpontjáig ügyleti, ezt követően pedig késedelmi kamatot fizet. A két kamat közötti kapcsolatot a Ptk.301. §.(2) bekezdése teremti meg, amikor a késedelem idejére ún. vegyes kamat fizetéséről rendelkezik. A késedelmi kamat mértéke ugyanis a szerződésben kikötött ügyleti kamat - mint a kölcsönösszeg használatáért járó ellenszolgáltatás -, másrészt a törvényben meghatározott kamat együttes összege (BDT 2007.1520.).

A részbizonyítási eljárás keretében beszerzett szakértői szakvélemény is lényegében a fenti kamatszámítási módot vette figyelembe az elszámolás során.

Mindezen indokok alapján az ítélőtábla a megyei bíróság ítéletét a Pp.253.§.(2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a marasztalás összegét leszállította.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása kihatással volt a feljegyzett kereseti illeték viselésére is, ezért erről az ítélőtábla a Pp.81.§.(1) bekezdése alapján a pervesztesség-pernyertesség arányainak megfelelően kötelezte a felperest illetve az alperest.

A másodfokú eljárásban az alperes túlnyomórészt pernyertes lett, ezért a Pp.81.§.(1) bekezdése szerint - a pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelően - kötelezte a felperest az alperes másodfokú perköltségének a megfizetésére. Ezen összeg körében az ítélőtábla figyelemmel volt arra, hogy a felmerült 111.750,- forint könyvszakértői díjat az alperes előlegezte.

Az eljárásban az alperes illetékfeljegyzési jogban részesült, ezért az ítélőtábla a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték viseléséről a már hivatkozott Pp.81.§.(1) bekezdése és az Itv.59.§.(1) bekezdése alapján rendelkezett.

Győr, 2011. évi január hó 20. napján

Dr. Ábrahám Éva
a tanács elnöke

. Vass Mária
előadó bíró

. Szalay Róbert

bíró